

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ), η Ελβετία και ο Βορράς

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) δημιουργήθηκε το 1994 για να επεκτείνει την ισχύ των διατάξεων της ΕΕ για την εσωτερική αγορά της στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ). Στον ΕΟΧ ανήκουν η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν. Η Ελβετία είναι μέλος της ΕΖΕΣ αλλά δεν συμμετέχει στον ΕΟΧ. Η ΕΕ και οι εταίροι του ΕΟΧ (Νορβηγία και Ισλανδία) συνδέονται επίσης με μια σειρά από «βόρειες πολιτικές» και μέσω φόρουμ που επικεντρώνονται στις ταχέως εξελισσόμενες βόρειες περιοχές της Ευρώπης και στην περιοχή της Αρκτικής στο σύνολό της.

Νομική βάση

Όσον αφορά τον ΕΟΧ: Άρθρο 217 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συμφωνίες σύνδεσης).

Όσον αφορά την Ελβετία: Συμφωνία ασφάλισης (1989), Διμερείς συμφωνίες I (1999), Διμερείς συμφωνίες II (2004).

ΕΟΧ

A. Στόχοι

Σκοπός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) είναι η επέκταση της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ). Οι εν λόγω χώρες είτε δεν επιθυμούν να προσχωρήσουν στην ΕΕ είτε δεν το έχουν ακόμη πράξει. Η νομοθεσία της ΕΕ για την εσωτερική αγορά γίνεται μέρος της νομοθεσίας των χωρών ΕΟΧ, εφόσον αυτές συμφωνήσουν να την ενσωματώσουν στο δίκαιό τους. Η μεταφορά και η επιβολή της παρακολουθείται, στη συνέχεια, από ειδικά όργανα της ΕΖΕΣ και από μία Μικτή Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

B. Ιστορικό

Το 1992, οι τότε επτά χώρες της ΕΖΕΣ διαπραγματεύτηκαν μια συμφωνία που θα τους επέτρεπε να συμμετάσχουν στο φιλόδοξο σχέδιο της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το οποίο είχε ξεκινήσει το 1985 και ολοκληρώθηκε στα τέλη του 1992. Η συμφωνία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) υπεγράφη στις 2 Μαΐου 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994.

Ωστόσο, τα μέλη της ΕΖΕΣ/ΕΟΧ σύντομα μειώθηκαν: η Ελβετία αποφάσισε να μην κυρώσει τη συμφωνία, ύστερα από το αρνητικό αποτέλεσμα του σχετικού δημοψηφίσματος, ενώ η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1995. Στον ΕΟΧ παρέμειναν μόνο η Ισλανδία, η Νορβηγία και το Λιχτενστάιν. Τα 10 νέα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ την 1η Μαΐου 2004, καθώς και η Βουλγαρία και η Ρουμανία το 2007 και η Κροατία το 2013, εντάχθηκαν αυτόματα στον ΕΟΧ.

Τον Ιούνιο του 2009, η Ισλανδία επίσης υπέβαλε αίτηση ένταξης στην ΕΕ ως μία διέξοδο στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Το Συμβούλιο δέχθηκε την αίτηση της Ισλανδίας στις 17 Ιουνίου 2010, οι δε διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν τον Ιούνιο του 2011. Ωστόσο, μετά τις βουλευτικές εκλογές του Απριλίου 2013, ο νέος κεντροδεξιός συνασπισμός του Κόμματος της Ανεξαρτησίας και του Κόμματος της Προόδου σταμάτησε τις διαπραγματεύσεις αμέσως μετά την ανάληψη της εξουσίας, τον Μάιο του 2013. Αργότερα, τον Μάρτιο του 2015, η κυβέρνηση, σε επιστολή προς το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δήλωσε ότι «η Ισλανδία δεν θα πρέπει να θεωρείται υποψήφια προς ένταξη στην ΕΕ χώρα». Μολονότι η κυβέρνηση δεν απέσυρε επίσημα την αίτηση, η Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ έλαβε το έγγραφο υπό σημείωση, και έγιναν ορισμένες πρακτικές προσαρμογές στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Κατά συνέπεια, η ΕΕ δεν θεωρεί επί του παρόντος την Ισλανδία ως υποψήφια προς ένταξη χώρα.

Όταν το Ηνωμένο Βασίλειο αποχωρήσει από την ΕΕ, θα αποχωρήσει και από τον ΕΟΧ. Εάν επιθυμεί να παραμείνει στην εσωτερική αγορά, θα μπορούσε να επιλέξει την επανένταξη στην ΕΖΕΣ και να καταστεί μέλος του ΕΟΧ μέσω της ΕΖΕΣ. Ωστόσο, η επιλογή αυτή θεωρείται απίθανη, διότι, σε αυτή την περίπτωση, το Ηνωμένο Βασίλειο θα έπρεπε να αποδεχθεί την ευρωπαϊκή νομοθεσία, τις πληρωμές προς την ΕΕ και τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της ΕΕ.

Γ. Πεδίο του ΕΟΧ

Ο ΕΟΧ υπερβαίνει τις κλασικές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ), με την επέκταση των πλήρων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ στις χώρες της ΕΖΕΣ (με την εξαίρεση της Ελβετίας). Ο ΕΟΧ ενσωματώνει τις τέσσερις ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς (ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων) και τις σχετιζόμενες με αυτές πολιτικές (ανταγωνισμού, μεταφορών, ενέργειας και οικονομικής και νομισματικής συνεργασίας). Η συμφωνία περιλαμβάνει οριζόντιες πολιτικές που σχετίζονται αποκλειστικά με τις τέσσερις ελευθερίες: κοινωνικές πολιτικές (περιλαμβάνονται η υγεία και η ασφάλεια στον χώρο εργασίας, το εργασιακό δίκαιο και η ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών), πολιτικές για την προστασία των καταναλωτών, το περιβάλλον, τις στατιστικές και το εταιρικό δίκαιο, καθώς και ορισμένες συνοδευτικές πολιτικές, όπως αυτές που σχετίζονται με την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, οι οποίες δεν βασίζονται στο ενωσιακό κεκτημένο ή σε νομικά δεσμευτικές πράξεις, αλλά εφαρμόζονται μέσω δραστηριοτήτων συνεργασίας.

Δ. Τα όρια του ΕΟΧ

Η συμφωνία ΕΟΧ δεν θεσπίζει δεσμευτικές διατάξεις σε όλους τους τομείς της εσωτερικής αγοράς ή για άλλες πολιτικές που καλύπτονται από τις Συνθήκες της ΕΕ. Συγκεκριμένα, οι δεσμευτικές διατάξεις της δεν αφορούν:

- την κοινή γεωργική πολιτική και την κοινή αλιευτική πολιτική (παρότι η συμφωνία περιλαμβάνει διατάξεις για το εμπόριο γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων)·
- την τελωνειακή ένωση·
- την κοινή εμπορική πολιτική·
- την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας·
- το πεδίο της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (παρότι όλες οι χώρες της ΕΖΕΣ συμμετέχουν στον χώρο Σένγκεν)· ή
- την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ).

E. Όργανα και μηχανισμοί του ΕΟΧ

1. Ενσωμάτωση της ενωσιακής νομοθεσίας

Τα νέα κείμενα για την εσωτερική αγορά της ΕΕ εξετάζονται από τη Μικτή Επιτροπή ΕΟΧ, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους της ΕΕ και των τριών χωρών ΕΖΕΣ-ΕΟΧ. Το όργανο αυτό, το οποίο συνεδριάζει μία φορά το μήνα, αποφασίζει ποια νομοθετήματα — και, γενικότερα, ποιες πράξεις της ΕΕ (δράσεις, προγράμματα, κ.λπ.) — θα πρέπει να ενσωματωθούν στον ΕΟΧ. Η νομοθεσία ενσωματώνεται επισήμως μέσω της συμπερίληψης των εν λόγω πράξεων στους καταλόγους των πρωτοκόλλων και των παραρτημάτων που προσαρτώνται στη συμφωνία ΕΟΧ. Με τον τρόπο αυτόν έχουν ήδη ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ αρκετές χιλιάδες νομοθετικές πράξεις. Το Συμβούλιο του ΕΟΧ, το οποίο απαρτίζεται από εκπροσώπους του Συμβουλίου της ΕΕ και από τους υπουργούς Εξωτερικών των κρατών ΕΖΕΣ-ΕΟΧ, συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές ετησίως, προκειμένου να καταρτίσει πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές για τη Μικτή Επιτροπή.

2. Μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο

Μόλις μια νομοθετική πράξη της ΕΕ ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ, πρέπει να μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία των χωρών ΕΖΕΣ-ΕΟΧ (εάν αυτό επιβάλλεται από την εθνική νομοθεσία τους). Αυτό μπορεί να απαιτεί απλώς μια κυβερνητική απόφαση ή να απαιτείται η έγκριση του κοινοβουλίου. Η μεταφορά αποτελεί τυπική υπόθεση και στο στάδιο αυτό οι πράξεις μπορούν να προσαρμόζονται μόνο σε τεχνικό επίπεδο. Σύμφωνα με σχετικές διατάξεις, οι χώρες ΕΖΕΣ θα πρέπει να συμμετέχουν στην εκπόνηση των πράξεων της ΕΕ.

3. Παρακολούθηση

Μετά την επέκταση της νομοθεσίας της εσωτερικής αγοράς στις χώρες ΕΖΕΣ-ΕΟΧ, η μεταφορά και εφαρμογή της παρακολουθείται από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ και το Δικαστήριο της ΕΖΕΣ. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ τηρεί έναν πίνακα αποτελεσμάτων της εσωτερικής αγοράς, με τον οποίο παρακολουθείται η εφαρμογή της νομοθεσίας στις χώρες ΕΟΧ.

4. Ο ρόλος των κοινοβουλίων

Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών ΕΖΕΣ-ΕΟΧ συμμετέχουν ενεργά στην παρακολούθηση της συμφωνίας ΕΟΧ. Το άρθρο 95 της συμφωνίας θεσπίζει μια Μικτή Κοινοβουλευτική Επιτροπή (ΜΚΕ) ΕΟΧ, η οποία συνεδριάζει δύο φορές τον χρόνο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια του ΕΟΧ φιλοξενούν εκ περιτροπής τη ΜΚΕ του ΕΟΧ, της οποίας ο πρόεδρος είναι εναλλάξ βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή ενός εθνικού κοινοβουλίου του ΕΟΧ, με ετήσια θητεία. Κάθε αντιπροσωπεία απαρτίζεται από 12 μέλη. Βουλευτές του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου της Ελβετίας παρίστανται στις συνεδριάσεις ως παρατηρητές. Το σύνολο της ενωσιακής νομοθεσίας που ισχύει στον ΕΟΧ ελέγχεται από τη ΜΚΕ του ΕΟΧ, τα μέλη της οποίας έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν προφορικές ή γραπτές ερωτήσεις στους αντιπροσώπους του Συμβουλίου του ΕΟΧ και της Μικτής Επιτροπής, καθώς και να εκφράζουν τις απόψεις τους με εκθέσεις ή ψηφίσματα. Η ίδια διαδικασία ισχύει και όσον αφορά τον έλεγχο της εφαρμογής της νομοθεσίας.

Ελβετία

Ως μέλος της ΕΖΕΣ, η Ελβετία συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις για τη Συμφωνία ΕΟΧ και την υπέγραψε στις 2 Μαΐου 1992. Αμέσως μετά, στις 22 Μαΐου 1992, η ελβετική κυβέρνηση υπέβαλε αίτηση ένταξης στην ΕΕ. Ωστόσο, μετά το δημοψήφισμα της 6ης Δεκεμβρίου 1992, που είχε αρνητικό αποτέλεσμα για τη συμμετοχή στον ΕΟΧ, το Ελβετικό Ομοσπονδιακό

Συμβούλιο σταμάτησε να επιδιώκει την ένταξη της χώρας στην ΕΕ και στον ΕΟΧ. Έκτοτε, η Ελβετία ανέπτυξε τις σχέσεις της με την ΕΕ μέσω διμερών συμφωνιών, προκειμένου να διασφαλίσει την οικονομική της ενσωμάτωση στην ΕΕ. Οι διμερείς σχέσεις δοκιμάστηκαν σημαντικά μετά την αντιμεταναστευτική πρωτοβουλία του Φεβρουαρίου 2014, το αποτέλεσμα της οποίας έθεσε υπό αμφισβήτηση τις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ενιαίας αγοράς, στις οποίες στηρίζονται οι εν λόγω σχέσεις. Τον Δεκέμβριο του 2016, το Ελβετικό Κοινοβούλιο ενέκρινε τον νόμο για την εφαρμογή του δημοψηφίσματος του 2014 κατά τρόπο που περιόρισε την ισχύ του δημοψηφίσματος του 2014 και άνοιξε τον δρόμο για την αρχή της εξομάλυνσης των σχέσεων ΕΕ-Ελβετίας. Ο νόμος προβλέπει να δίνεται προτεραιότητα στους Ελβετούς κατοίκους κατά την εργασιακή πρόσληψη σε τομείς που έχουν ποσοστά ανεργίας άνω του μέσου όρου. Η ΕΕ εξέλαβε τις τροποποιήσεις στον νόμο περί αλλοδαπών ως ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, και έκρινε ότι ο νόμος αυτός θα μπορούσε να υλοποιηθεί κατά τρόπο που να μην περιορίζει τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ βάσει της συμφωνίας FMOP.

Μετά τη συνάντηση της Ελβετής Προέδρου, Doris Leuthard, με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jean-Claude Juncker, στις Βρυξέλλες στις 6 Απριλίου 2017, αναπτύχθηκε μια θετική δυναμική και συνεχίστηκαν οι εργασίες σε διάφορα τρέχοντα ζητήματα. Ορισμένες διμερείς συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένης της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης, επικαιροποιήθηκαν. Τον Νοέμβριο του 2017, η ΕΕ και η Ελβετία υπέγραψαν νέα συμφωνία — με στόχο τη σύνδεση των συστημάτων τους για την εμπορία εκπομπών (ETS) — και η Ελβετία ξεκίνησε την εσωτερική διαδικασία για τη δημιουργία μιας νέας χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Στα τέλη του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την απόφαση για την αναγνώριση των ελβετικών χρηματιστηρίων ως κατάλληλων για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση διαπραγματεύσεως που προβλέπεται για τις μετοχές βάσει της νέας οδηγίας και του νέου κανονισμού για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II/MIFIR), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 3 Ιανουαρίου 2018. Ωστόσο, η χρηματοπιστωτική ισοδυναμία παραχωρήθηκε μόνο για ένα έτος και η ανανέωσή της θα εξαρτηθεί από την πρόοδο στις διαπραγματεύσεις για τη διοργανική συμφωνία. Αν και η απόφαση αυτή προκάλεσε μια κάποια ένταση στις σχέσεις ΕΕ-Ελβετίας, θα μπορούσε να δώσει την από καιρό αναμενόμενη ώθηση στις θεσμικές διαπραγματεύσεις, οι οποίες έχουν ήδη ξεκινήσει από την άνοιξη του 2014. Η ΕΕ και η Ελβετία έχουν υπογράψει πάνω από 120 διμερείς συμφωνίες, μεταξύ άλλων μια συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών το 1972 και δυο εκτενείς σειρές από τομεακές διμερείς συμφωνίες, με τις οποίες μεγάλο μέρος της ελβετικής νομοθεσίας ευθυγραμμίστηκε με την τότε νομοθεσία της ΕΕ. Η πρώτη δέσμη τομεακών συμφωνιών (γνωστή ως Διμερείς I) υπεγράφη το 1999 και τέθηκε σε ισχύ το 2002. Οι εν λόγω επτά συμφωνίες καλύπτουν τα ζητήματα της ελεύθερης κυκλοφορίας και του αμοιβαίου ανοίγματος των αγορών^[1]. Μια επιπλέον δέσμη τομεακών συμφωνιών (Διμερείς II) υπεγράφη το 2004 και τέθηκε σε ισχύ σταδιακά κατά την περίοδο 2005-2009. Αυτές οι συμφωνίες αφορούν βασικά την ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας και την επέκταση της συνεργασίας σε θέματα ασύλου και ελεύθερης μετακίνησης εντός των συνόρων του Σένγκεν^[2].

Ενώ οι συμφωνίες ενέτειναν τις οικονομικές σχέσεις, ταυτόχρονα δημιούργησαν κι ένα περίπλοκο και ενίοτε μη συνεκτικό δίκτυο από υποχρεώσεις, οι οποίες δεν είναι εύκολο να

---

[1]Οι επτά συμφωνίες αφορούν: την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, τις αεροπορικές μεταφορές, τις χερσαίες μεταφορές, το εμπόριο γεωργικών προϊόντων, τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, τις δημόσιες συμβάσεις και τη συνεργασία στην έρευνα.

[2]Οι συμφωνίες αυτές αφορούν τη συμμετοχή της Ελβετίας στις διατάξεις του Σένγκεν και του Δουβλίνου, στις συμφωνίες για τη φορολογία των καταθέσεων, τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, τις στατιστικές και την καταπολέμηση της απάτης, τη συμμετοχή στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα MEDIA και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και την οικονομική συνεισφορά της Ελβετίας στην οικονομική και κοινωνική συνοχή των νέων κρατών μελών της ΕΕ.

τηρηθούν. Οι διμερείς συμφωνίες επικαιροποιούνται τακτικά. Σε αντίθεση με τη Συμφωνία ΕΟΧ, η φύση των διμερών συμφωνιών με την Ελβετία είναι στατική, καθότι δεν υφίστανται κατάλληλοι μηχανισμοί για την προσαρμογή των συμφωνιών στην εξελισσόμενη ενωσιακή νομοθεσία, ούτε μηχανισμοί εποπτείας ή αποτελεσματικής επίλυσης διαφορών. Για να λυθούν αυτά τα προβλήματα, στις 22 Μαΐου 2014 ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ ΕΕ-Ελβετίας για μια θεσμική συμφωνία πλαίσιο. Οι διαπραγματεύσεις αποσκοπούν στη διευθέτηση των προβλημάτων που προκύπτουν από την εξελισσόμενη φύση του κεκτημένου της ΕΕ στον τομέα της εσωτερικής αγοράς, καθώς και στην καθιέρωση ενός μηχανισμού επίλυσης διαφορών στο ισχύον δίκτυο διμερών συμφωνιών. Οι διαπραγματεύσεις για το θεσμικό πλαίσιο είναι κρίσιμες, διότι το Συμβούλιο της ΕΕ είναι αποφασισμένο να μην επιτρέψει στην Ελβετία οποιαδήποτε άλλη πρόσβαση στην ενιαία αγορά (π.χ. σε ό,τι αφορά την ηλεκτρική ενέργεια) χωρίς την εν λόγω συμφωνία πλαίσιο και έχει επίσης συνδέσει την προαναφερθείσα ανανέωση με τη χρηματοπιστωτική ισοδυναμία MiFID II/MiFIR.

Βόρειες πολιτικές

Η ΕΕ συμμετέχει ενεργά σε μια σειρά από πολιτικές και φόρουμ που επικεντρώνονται στις ταχέως εξελισσόμενες βόρειες περιοχές της Ευρώπης και στην περιοχή της Αρκτικής στο σύνολό της, ιδίως συμβάλλοντας στα παρακάτω:

- στη «Βόρεια Διάσταση» που, από το 2007 και μετά, έχει χρησιμεύσει ως κοινή πολιτική για την ΕΕ, τη Ρωσία, τη Νορβηγία και την Ισλανδία. Η πολιτική αυτή συμπληρώνει τον διάλογο ΕΕ-Ρωσίας και έχει οδηγήσει σε αποτελεσματικές τομεακές συμπράξεις για τη συνεργασία στις περιοχές της Βαλτικής και της Θάλασσας του Μπάρεντς. Η Βόρεια Διάσταση περιλαμβάνει ένα κοινοβουλευτικό σώμα — το Κοινοβουλευτικό Φόρουμ της Βόρειας Διάστασης — ιδρυτικό μέλος του οποίου είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Στο Συμβούλιο των Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας (CBSS), το οποίο ιδρύθηκε το 1992 από την ΕΕ και τις παράκτιες χώρες της Βαλτικής, μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ. Όλα τα κράτη μέλη του CBSS συμμετέχουν στην Κοινοβουλευτική Διάσκεψη της Βαλτικής Θάλασσας (BSPC), της οποίας επίσης είναι μέλος το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Στη Συνεργασία της Θάλασσας του Μπάρεντς, όπου συμμετέχουν οι βόρειες περιοχές της Φινλανδίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της βορειοδυτικής Ρωσίας. Η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται μέσω του υπο-κρατικού Συμβουλίου της Θάλασσας του Μπάρεντς, του διακρατικού Ευρωαρκτικού Συμβουλίου της Θάλασσας του Μπάρεντς (του οποίου είναι μέλος η ΕΕ) και μιας κοινοβουλευτικής διάσκεψης (της οποίας είναι μέλος το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).
- Στις υποθέσεις της Αρκτικής περιοχής: η αρκτική πολιτική της ΕΕ βασίζεται σε ανακοινώσεις της Επιτροπής/ΕΥΕΔ (2008, 2012 και 2016), σε συμπεράσματα του Συμβουλίου (2009, 2014 και 2016) και σε ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2011 και 2014). Ένα νέο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με «μια ολοκληρωμένη πολιτική της ΕΕ για την Αρκτική» εγκρίθηκε στις 16 Μαρτίου 2017. Το 2013, το Αρκτικό Συμβούλιο παραχώρησε στην ΕΕ το δικαίωμα να παρευρίσκεται στις συνεδριάσεις του. Ωστόσο, δεν έχει ακόμη αποφασίσει στο αίτημά της του 2008 για επίσημο καθεστώς παρατηρητού. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι μέλος της Διάσκεψης των Βουλευτών της Αρκτικής.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσκαλείται τακτικά στις ετήσιες συνόδους του Σκανδιναβικού Συμβουλίου. Παράλληλα, αντιπροσωπεύει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Δυτικού Σκανδιναβικού Συμβουλίου (το οποίο απαρτίζεται από βουλευτές των Νήσων Φερόε, της Γροιλανδίας και της Ισλανδίας) συνεδριάζουν μία φορά ετησίως.

Krzysztof Bartczak / Fernando Garcés de los Fayos
10/2018